

עפ"ת 47106/12/18 - מרוואן מווסוס נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 47106-12-18 מווסוס נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופט מרדכי כדורי

מרוואן מווסוס ע"י ב"כ עו"ד עיסא אבו אלהווא

מערער

נגד

מדינת ישראל באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

משיבה

פסק דין

הרקע:

1. לפני ערעור על גזר דינו של ביהמ"ש לתעבורה (כב' השופט נ' מהנא) מיום 5/11/2018 בתיק פ"ל 1972-08-17. המערער הורשע על פי הודאתו בעבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה (לא מורשה), לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה תשכ"א - 1961, נהיגה בזמן פסילה, לפי סעיף 67 לפקודה הנ"ל, נהיגה ברכב כשרישיון הרכב פקע בתקופה של עד 6 חודשים, לפי סעיף 2 לפקודה האמורה, ונהיגה ברכב ללא ביטוח, לפי סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי תש"ל - 1970.

בית המשפט לתעבורה הטיל על המערער 7 חודשי מאסר בפועל, הפעיל עונש מאסר מותנה למשך 7 חודשים באופן חופף, פסל את רישיון הנהיגה שלו למשך 15 חודשים, הפעיל עונש פסילת רישיון נהיגה מותנה למשך 6 חודשים באופן מצטבר והטיל עליו מאסר למשך 8 חודשים על תנאי ופסילה למשך 6 חודשים על תנאי.

הערעור מופנה כלפי חומרת העונש בלבד.

2. על פי עובדות כתב האישום, ביום 6/8/2017 נהג המערער ברכב, כאשר הוא אינו מורשה לנהיגה ומעולם לא קיבל רישיון נהיגה, בזמן שהוא פסול מלנהוג למשך 3 שנים על פי גזר דין שניתן בבית המשפט לתעבורה בתל-אביב, וכאשר רישיון הרכב פקע פחות מחודשיים קודם לאירוע.

גזר דינו של בית המשפט קמא:

3. בגזר דינו סקר ביהמ"ש קמא את תסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של המערער. צוין כי למערער 5 הרשעות קודמות בעבירות אלימות, אלימות במשפחה ורכוש, ו-3 הרשעות תעבורה קודמות, בעבירות של

נהיגת רכב ללא רישיון, נהיגה בזמן פסילה, נהיגה בקלות ראש, נהיגה תחת השפעת אלכוהול ואי ציות לאור אדום כהולך רגל.

עוד צוין כי המערער קיבל אחריות על ביצוע העבירות, אולם צמצם מחומרתן וביטא עמדה קורבנית מושרשת ומוטמעת. הוא משליך אחריות על גורמי חוץ, מתקשה לראות את חלקו ואחריותו האישיים להתנהלותו והסתבכותו החוזרת בפלילים ומתקשה לערוך התבוננות מעמיקה בנוגע למצבו והתנהגותו. שירות המבחן העריך, כי המערער אינו נענה לחוקי התעבורה מתוך תפיסה שהחוק אינו פועל לטובתו ומתוך תחושת אפליה עמוקה. להתרשמות שירות המבחן, במצבי לחץ המערער נוטה לפעול באימפולסיביות, ללא מחשבה על התוצאה ועל ההשלכות של מעשיו ומתקשה לווסת את דחפיו.

יחד עם זאת צוין שירות המבחן את תפקודו התעסוקתי התקין של המערער, נישואיו, ציפיותו ללידת בתו הבכורה, השתתפותו התקינה בקבוצה יעודית לעבירות תעבורה, שיצרה אצלו מודעות ראשונית לקשייו ונכונות לשינוי בחייו, ואת הנכונות שהביע לניהול אורח חיים נורמטיבי וללא מעורבות פלילית.

שירות המבחן העריך כי ענישה שיקומית עשויה לצמצם את הסיכון לרצבידיזם. לפיכך המליץ להטיל על המערער צו מבחן, צו של"צ ופסילה על תנאי, ולהאריך את עונש המאסר המותנה שהיה תלוי ועומד נגדו.

4. בית המשפט לתעבורה עמד על הערכים החברתיים בהם פגע המערער במעשיו, הסכנות שיצר לעוברי הדרך והביזוי שביטא כלפי החוק וצווי בית המשפט. לאחר שסקר את מדיניות הענישה, קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מספר חודשי מאסר לבין 18 חודשי מאסר, לצד פסילה ארוכה וענישה מותנית.

בית המשפט קמא בחן את המלצת שירות המבחן להאריך את עונש המאסר המותנה. במסגרת זו עמד על כך שדרך המלך הינה הפעלת עונש מותנה, ולא הארכתו, והביא בחשבון את עברו התעבורתי של המערער ואת העובדה שהוא ביצע את העבירות בעת שמאסר על תנאי תלוי ועומד נגדו. כמו כן בחן בית המשפט קמא את התסקיר לפרטיו, ובא לידי מסקנה כי לא קיימים סימנים לשיקום אמיתי אצל המערער. לאור כל האמור קבע כי אין מנוס מלהפעיל את עונש המאסר המותנה. יחד עם זאת קבע, כי נסיבותיו האישיות של המערער ומשך המאסר המותנה מהווים נסיבות חריגות, המצדיקות לחרוג מן הכלל, ולהפעיל את המאסר המותנה בחופף לעונש שיוטל עליו.

תמצית טענות הצדדים בערעור:

5. בערעורו מלין המערער על כך שבית המשפט קמא גזר עליו עונש של מאסר בפועל, ונמנע מלהאריך את עונש המאסר המותנה. לטענתו, עונש המאסר שהוטל חורג במידה ניכרת מהענישה הראויה. בנוסף, היה על בית המשפט לתת משקל להמלצת שירות המבחן, לתקופה בת 14 החודשים בה שהה המערער במעצר בית, לשיתוף הפעולה שלו עם שירות המבחן, לנסיבותיו האישיות, לשיקומו, לאחריות שנטל על מעשיו, להסרת מחדלו והסדרת רישיונו ולנסיבותיו האישיות הקשות.

עוד טוען המערער כי עונש המאסר המותנה שהוטל עליו ארוך, בלתי מידתי ובלתי סביר. ביחס לעונש הפסילה בפועל שהוטל עליו טוען המערער כי הוא חורג ממתחם הענישה, וכי בהתחשב בשיקולי שיקום יש להסתפק בפסילה למשך 12 חודשים.

6. המשיבה סומכת ידיה על גזר דינו של בית המשפט קמא, וטוענת כי לא נפלה בו טעות המצדיקה התערבות. לעמדתה, בית המשפט לתעבורה בחן את תסקיר שירות המבחן, התחשב באמור בו, זקף לטובת המערער את ההליך שעבר בשירות המבחן והחליט להפעיל את עונש המאסר המותנה באופן חופף במלואו.

עוד טוענת המשיבה כי המערער לא השתקם במידה המצדיקה חריגה ממתחם העונש ההולם. לעניין זה ציינה כי על אף ההליך הטיפולי בו המערער שולב, שירות המבחן מצא כי הוא נוטה לפעול באימפולסיביות, מציג עמדה קורבנית ואינו נענה לחוקי התעבורה. העובדה שנגד המערער תלויות ועומדות שתי הודעות קנס מהתקופה האחרונה, מלמדות כי הוא אכן לא נענה לחוקי התעבורה.

דין ומסקנות:

7. לאחר שעיינתי בהודעת הערעור על נספחיה ושמעתי את טענות הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות.

8. הלכה ידועה היא כי ערכאת הערעור לא תתערב בעונש שהוטל על ידי הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים של סטייה קיצונית ממדיניות הענישה במקרים דומים, או כאשר מדובר בטעות מהותית שנפלה בגזר הדין (ראו לדוגמא: ע"פ 4777/17 פלוני נ' מדינת ישראל 10/1/2018).

המקרה שלפניי אינו נמנה על אחד החריגים דלעיל. העונשים שהושתו על המערער אינם חמורים, בשים לב לעבירות שביצע, לערכים המוגנים שנפגעו, לעברו הפלילי והתעבורתי ולנסיבותיו האישיות. לא שוכנעתי שבית המשפט לתעבורה חרג ממדיניות הענישה הנוהגת, ואין בפסיקה שהובאה על ידי המערער כדי לשנות את המסקנה האמורה.

9. כפי שציין בית המשפט קמא בגזר דינו המפורט והמנומק, במעשיו יצר המערער סיכונים רבים לביטחונם של עוברי הדרך, והתייחס בביזוי ובזלזול לחוק ולצו בית המשפט. המערער נהג ברכב, למרות שמעולם לא הוציא רישיון נהיגה. אדם הנוהג מבלי שיש בידיו רישיון נהיגה, לעיתים רבות אינו בקיא בחוקי התנועה ובאופן הפעלת הרכב. בכך יש כדי להוות סיכון ממשי ומידי לכלל המשתמשים בכביש (עפ"ת (י-ם) 37090-05-10 **עודה נ' מדינת ישראל** 7/7/2010). לא די בכך שהמערער נהג מבלי שהיה מורשה לכך, הוא עשה כך ברכב שתקינותו ובטיחות הנסיעה בו לא נבדקו כנדרש, ובניגוד להוראתו של בית המשפט לתעבורה, שפסל אותו מלנהוג. בכך העצים את מידת הסכנה הטמונה במעשיו ואת מידת הזלזול שהפגין ביחס לחוק, והמרה את פיו של בית המשפט.

10. למערער עבר תעבורתי מכביד. בעבר כבר הורשע בשתי עבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה, ובעבירות של נהיגה בזמן פסילה, נהיגה בשכרות ונהיגה בקלות ראש. בשל עבירות אלה הוטלו על המערער עונשי מאסר לתקופות של 3 ו-6 חודשים, לריצוי בדרך של עבודות שירות, ואף הוטלו עליו עונשי מאסר על תנאי ופסילה על תנאי. בכל זה לא היה כדי לסייע ולהרתיע את המערער מלשוב ולבצע עבירות, על הסכנה הרבה הכרוכה בהן. הוא הגדיל לעשות, וביצע את עבירות בזמן שמאסר על תנאי למשך 7 חודשים תלוי ועומד נגדו.

מדיניות הענישה בגין העבירות בהן הורשע המערער, בנסיבות האמורות, הינה מחמירה. כפי שקבע בית המשפט קמא, המלצת שירות המבחן אינה משקפת את מדיניות הענישה הנהוגה, וחורגת לקולא מהעונש המתאים למערער. לעניין זה די להפנות לרע"פ 3878/05 בנגוזי נ' מדינת ישראל 26/5/2005, במסגרתו נדחתה בקשת רשות ערעור ביחס לעונש של 12 חודשי מאסר בפועל, 3 שנות פסילה, 12 חודשי מאסר על תנאי וקנס, שהוטל על מי שנהג בזמן פסילה ובזמן שעונש מאסר על תנאי למשך 12 חודשים תלוי ועומד נגדו. בית המשפט העליון קבע :

"התייחסותו המקלה של שירות המבחן, אשר מטבע הדברים מתמקדת בהיבט האינדיבידואלי הקשור בנאשם ואינה בוחנת את האינטרס הציבורי הכללי, הגם שהיא מהווה שיקול חשוב בענישה, אינה יכולה לשמש שיקול מכריע במקרה זה, בו נדרש מסר הרתעתי ברור ותקיף כנגד נאשם שאינו יודע מורא החוק מהו, וחוזר ומפר צווים וחוזר ומסכן את הציבור ללא רתיעה."

לא ניתן אפוא לומר כי בית המשפט קמא החמיר עם המערער, כאשר חרף הנסיבות הנ"ל קבע שהעונש המתאים לו מצוי מתחת למרכז מתחם הענישה שנקבע על ידו. אין זאת אלא שמלוא השיקולים לקולא שנטענו על ידי המערער הובאו בחשבון, וניתן להם משקל ראוי.

11. גם אני סבור, כפי שסבר בית המשפט קמא, כי אין בסיס של ממש להנחה בדבר שיקומו של המערער. גורמי הסיכון המפורטים בתסקיר שירות המבחן הינם משמעותיים וכבדי משקל, ומשקלם עולה באופן ניכר על גורמי הסיכוי הדלים משהו הנזכרים בו. מכל מקום, כפי שציגה המשיבה בצדק, העובדה שחרף ההליך הטיפולי בו שולב המערער, שירות המבחן התרשם מנטייתו האימפולסיביות, עמדתו הקורבנית המושרשת, תפיסתו השלילית את החוק, קשייו לראות את חלקו ואחריותו, השלכת האחריות על ידו על גורמי חוץ וקשייו לערוך התבוננות פנימית מעמיקה, מדברת בעד עצמה. גם הספק שהעלה שירות המבחן בדבר מוכנותו של המערער לקבל על עצמו את גבולות החוק ולהפנימם, אינו תומך בטענה לפיה המערער השתקם, או שקיים סיכוי של ממש לשיקומו.

אין הצדקה אפוא לחרוג לקולא ממתחם העונש ההולם, או להאריך את תקופת התנאי.

12. סיכומי של דבר, קביעתו של בית המשפט קמא כי לא מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות הארכה של תקופת התנאי מקובלת עליי. העונשים שנקבעו על ידו אינם חמורים, ולא מצאתי מקום לסטות מהם. לכן, אני דוחה את הערעור.

המערער יתייצב לריצוי עונש המאסר ביום 1/5/2019, במקום, בשעה ובאופן הקבועים בגזר הדין.

ניתן היום, כ"ח אדר ב' תשע"ט, 04 אפריל 2019.